

שלום איש באש צולבת

מאת סופרנו מ. אבידן

טיה, חושש הבטוי והרמה הספרותית" והמ" שך בציטוט דבריו של שלמה שילר ז"ל, שנאמרו סמוך למיתתו לפני 30 שנה: "הרבה מאנשי ישראל שאין להם הבונה ולא קרקע מוצקה. תחת רגליהם מגיעים בהתפעלות מן המיתוס הנוצרי, ובאים לידי שכחה של עצמם ושל צמם", ומכאן הסכנה של שלום איש.

מר קדרי סיים את דבריו והגיע תורו של ד"ר ישראל אלדד (שייב) שעשה את השבון היהדות והנצרות. חשבון המתנהל אלפיים שנה מיום הנפעת ישו.

שלום איש מבקש מנוחה

פתח ד"ר אלדד: איש בא אלינו ומבקש מן העתונאים: "הנו לי מנוחה, אני רוצה לנוח". מנוחה למה? תמה ד"ר אלדד. "אדם הוגל באידיאלים חייב לחום למענם, להיות נרדף למענם, ואיזה מין לחום הוא איש — לחום המבקש מנוחה? ואילו בא אלינו איש כזקן ושבע ינדודים, היתה מגיעה לו מנוחה, אולם הוא בא לישראל ומתכוון לכתוב ספר על ישעיהו הנביא, ודווקא ישעיהו ב' שממנו שאובים כל המוטיבים באמונה הנוצרית. וב' כן, שלום איש, לא ניתן לך מנוחה! — הכי ריו ד"ר אלדד לקול מחיאות כפיים של ה' קהל, לאות הסכמה.

בתופעה ששמה שלום איש נמצא צמו של משה מפסיד, ועמו של ישו מרויח.

שלושה שהביאו אסון על עם ישראל

שלושה הם שהביאו אסונות על צמנו ו' שלושתם יהודים: ישו, מרכס ונ. פרוידי. ישו פורר את האחרות הלאומית הטריטוריאלית של עם ישראל והפריד בין הטריטוריה וה' רוח; מרכס הפך אותנו ליחידות כלכליות, ונ. פרוידי מפרק את הגוף וצלם האלוקים שבו נוצר האדם, ואת האידיאה המוסרית היהודית ועשה את האדם לפקעת של תסביכים ויצרים. ואילו היהודי עד פרוידי לא ידע תסביך מהו, לא ידע יצרים פרוצים מהם, ומאחרי פרוידי נולדו בבת אחת התסביכים.

מפתחנים ופרוץ הרוח וגייס המישי

כש משישנם מסתננים בגבולותינו הטריטוריאליים, כך יש מסתננים בגבולות הרוח שלנו. רוחנו פרוצה כיום. אין רוח היהדות סובלת פרצות, היא החומה ומגדרת. ואין יהודי יכול להכריז "אני קצת נוצרי". ד"ר אלדד קרא לשלום איש: לך, צא! בגבולות רוחנו לא יהיו פרצות. ולא יהיה גייס חמישי גם בעולם הרוחני שלנו. כי הגייס החמישי הוא המסוכן ליהדות. ויש צורך להקים היום צבא הגנה על נפש ישראל, לשמור על גבולות הרוח בפני מסתננים. ואולם, גם בשטח זה יש לקרוא לצבא ההגנה הרוחני שלנו בשם צבא ההתקפה הרוחני; כי רי לנו ב' הצטדקות כלפי העולם. טוענים נגדנו במשך כל הדורות, כי אנהנו צלבנו את ישו — אם ישו היה קיים בכלל ואם לאו, לא נכנס כאן לוויכוח. אבל מה עלינו להצטדק? נגיד פעם אחת ולתמיד, ונשתחרר מן התסביך הזה — שלא אנהנו צלבנו את ישו, הכריז ד"ר אלדד, ואמר: נאמר לעולם הנוצרי: "אנחנו צלבנו את ישו וישו היה יהודי. הוא בן ביהדות ובאומה ואנחנו צלבנו אותה, ולמה אתם הנוצרים מתערבים בעניינים שלנו?"

כדינת ישראל הכחשת הנצרות

ד"ר אלדד עבר לתחום הפוליטי שבין עם ישראל לבין הנצרות. הנצרות ב' עקרונותיה רוצה להשמיד אותנו. וקיומו של עם ישראל הוא הכחשת הנצרות. כשקמה מדינת ישראל והתגשם הרציון המשיחי שלנו, קם לתחיה עם ישראל והעולם הנוצרי הודע זע. עצם הנס הזה ששמו מדינת ישראל הוא הכחשת הנצרות, ועכשיו נצא לעולם ונאמר: "על הברכיים, נוצרים! עם ישראל חי, והוא ההכחשה שלכם!" — סיים את דבריו ד"ר אלדד.

מחיאות כפיים באו כסיום לאש הצולבת ש' הותכה במשך שעות על שלום איש והנצרות, ואחר כך עלו אחד אחד מן הקהל לשאלות ותשובות. ורבות ומגוונות היו השאלות. אולם הברומטר של רמת הסימפוזיון הראה תמיד על רמה נאותה.

מול "השילוש" עמדו שלושה אנשים ש' נתכנסו לאנסגיה אחת בירושלים לסימפוזיון על הנושא "נצרותו של שלום איש" בעקבות ספרו של ה. ליברמן. שלושה, שהמכנה ה' משותף שלהם הוא "היהדות מול הנצרות", וכל אחד מהם עשה את חשבונו עם שלום איש והנצרות. הקדים ופתח מר צ. הרכבי, נשיא אגודת הסופרים הדתיים ואמר: "כל אחד ידבר רק על דעתו, ואין אחריות קולקטיבית ואין שותפות בהשקפות מדיניות בינינו. על דעת שלושה יהודים נתכנסנו כאן שלושה, שיש להם ענין אחד."

והענין לא היה עניינם של השלושה, אלא עניינם של כל אותם האנשים שמילאו את אולם בית החלוצות מפה לפה, בישיבה וב' עמידה וביציע. ומגוונים היו השומעים, כי שם שמגוונות היו ההשקפות על שלום איש. נדמה היה שהברומטר התלוי באווירה יעלה ויראה על מידות חום ההולך וגובר. ואמנם "החום" עלה וירד חליפות בדברי הנואמים ולכלל רחיצה לא הגיע, כי "דברי חכמים בנחת נשמעים".

היהדות ויהודה אל "אותו האיש"

"היחס לאותו האיש מנצרת והממשיכים אחריו ברור הוא ומוגדר ונמצא מפורש בכל ש"ס, שיד הצנזורה לא נגעה בו בימי ה' ביניים, כל שיטתו היא עבודה זרה, וכך פרי סס הרמב"ם, השילוש והשתוף הם עבודה זרה וכל הנתפס להם, עליהם חוברה הברכה התשע עשרה בתפילת השמונה עשרה למי נים ולמלשינים..." פתח מר הרכבי. היו הר' בה משומרים בדורות ישראל שהמשיכו ל' הקרא יהודים והיו אנוסים. אולם אף פעם לא הוכנסה הנצרות ליהדות מבפנים. עד שבא שלום איש והכניס את הנצרות מבפנים, ובכל זאת נשאר יהודי.

השער ל"עולם הזה"

הראי הנאמן למה שעשה שלום איש בקרב הנוער הוא שער "עולם הזה". כשהועמדו שני לוחות הברית עם 9 דברות והדברה ה' עשירית "לא תחמוד" הוכפלה כדי לשמור על הסימטריה שבשני הלוחות, והדיברה "לא יהיה" נשמטה; וצלב גדול מטיל את צילו על הלוחות הסדוקים, וכרקע חמונתו של שלום איש. ומר הרכבי חיפש סמלים בשער "העולם הזה" בנופפו את השבועון לעיני הקהל.

שלום איש והעתונאי "האורינטלי"

הרבה אנקדוטות סיפר מר הרכבי על ש' לום איש וגילה את הסתירות הרבות בדברי איש על היהדות. הוא סיפר בין השאר על עתונאי "אורינטלי" שנפגש עם איש בירושלים ושוחח אתו על ספריו. העתונאי אמר שקרא את ספריו של איש "קידוש ה'" ו"בעל התהילים", אולם לספרו "האיש מנצרת" לא הגיע, ואש ענה לו על כך בכעס: "תקרא את ספרי האחרונים — "האיש מנצרת" וכי ותהיה "אירופי".

פרופסור קלוזנר מול שלום איש

לפני כניסתו לאולם שמעתי שניים משוחח חים: ומה בכך? הרי גם פרופסור קלוזנר כתב "מישו עד פאולוס", ואותו אדם עמד להעלות את השאלה אחרי הנואמים, אך מר הרכבי הקדים לתת את התשובה בדבריו. פרופסור קלוזנר מצא את היסודות ה' טובים של תורת הנצרות במקורות היהדות. ושלום איש מוצא את הנצרות במקורות ה' יהודים" — תמו דברי מר הרכבי על שלום איש האיש. הסופר ש. קדרי עלה לנתח את שלום איש הסופר.

הופש הבטוי ושלידתו

מר ש. קדרי, בנתחו את ספרי איש מבחינה ספרותית ואחרי השוואות רבות, הכריז: "שלום איש אינו סופר גדול, ומשום כך אני שולל את חופש הביטוי שלו — כיון שיש נושאים שהנפש תלויה בהם, אין לשחק ב' נושאים אלה, כשם שאין לשחק בנפש ה' ספרות ובטויה מקודשים... והטיב של היצירה והאמת של הספרות הם הצנזורה". ה' שאלה של חומש הבטוי היא שאלה שאיננה שייכת לתחום האמונה והדת. חופש הבטוי היא מושג ליברלי בדמוקרטיה. השאלה היא, אם כאן, בנושא הנדון, מותר לכתוב הכל? מר קדרי המשיך ואמר: "על דעת הדמוקר"